

Kommunalt plansystem og planleggingsprosesser

FORMÅL

Prosedyren skal gi felles forståelse av kommunale plansystem og planprosesser. Dette innbefatter felles begrepsbruk av ulike trinn i prosessen. Plansystemet skal vise en klar sammenheng fra overordnede mål ned til tiltak og aktivitetsnivå. Dessuten skal prosessene sikre god samhandling for å gjennomføre politiske mål og prioriterte tiltak.

ANSVAR

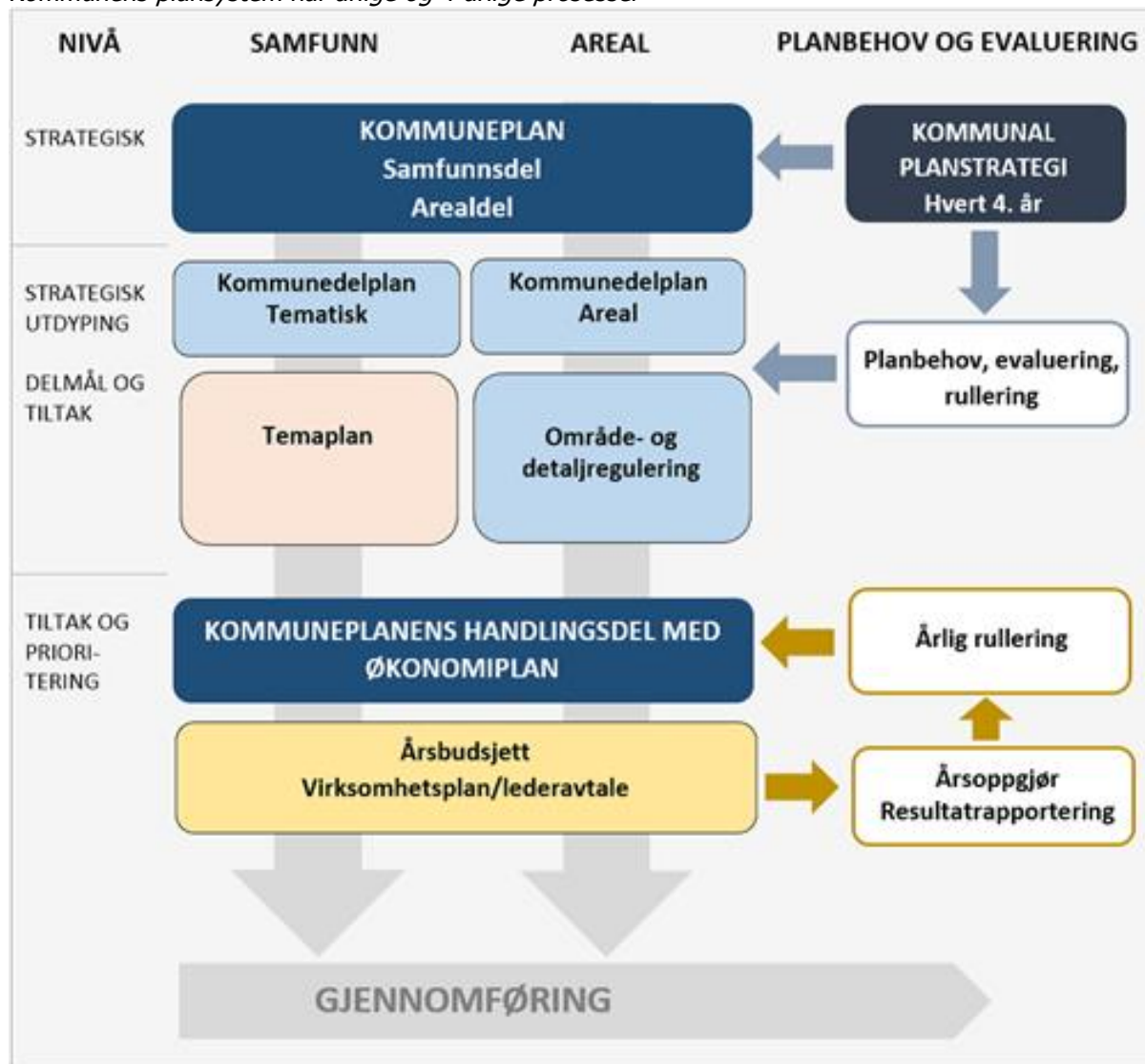
Ansvar koordinering: Rådmann, enhet for samfunnsutvikling og spesialrådgiver virksomhetsstyring.
Ansvar utarbeidelse og gjennomføring: Assisterende rådmann og kommunalsjefer.

Alle som arbeider med vårt planverk skal ha kunnskap om, og utarbeide planer etter denne prosedyren.

AKTIVITET

Plansystemet

Kommunens plansystem har årlige og 4-årige prosesser

Sammenheng mellom nivå i plansystemet

Planstrategi - verktøy for politisk prioritering av planarbeidet i hver valgperiode			
Kommuneplan (samfunnsdel og arealdel)	Kommunedelplan	Temaplaner og reguleringsplaner	Handlingsprogram (samfunnsdelens handlingsdel, økonomiplan og årsbudsjett)
«Strategisk og langsiktig»	«Eventuell strategisk utdyping av kommuneplanens samfunns-/ arealdel»	«Konkretisering av kommuneplanens samfunns-/ arealdel»	«Prioritering og fordeling av ressurser»
• Visjon • Satsingsområder med hovedmål og strategier • Arealstrategi - føringer for arealplanlegging	• Samfunnstema	• Tjenesteområde/ tema • Delmål og forslag til tiltak	• Oppfølging av satsingsområder i samfunnsdelen • Prioritering av tiltak fra temaplaner og eventuelle kommunedelplaner • Fordeling av driftsbudsjett og investeringer i fireårsperioden
• Areal - hovedtrekk arealbruk	• Areal – for en del av kommunen	• Areal - område og detaljregulering	
I tillegg til planene vist i oversikten over lages det virksomhetsplaner/årsplaner på enhetsnivå som vedtas administrativt og er nært knyttet opp mot årsbudsjettet			

Planleggingsprosess

Utarbeidelse av nye eller revisjon av eksisterende tema- og delplaner skal gjøres i samarbeid med enhet for samfunnsutvikling og spesialrådgiver virksomhetsstyring. Kommuneplanen utarbeides/revideres etter egne prosesser og regler.

Alle planer skal utarbeides/revideres i virksomhetsstyringssystemet Stratsys.

Planansvarlig enhet er ansvarlig for å kalle inn til oppstartsmøte og skrive referat fra møtet.

Alle dokumenter som inngår i planprosessen samt vedtatt plandokument, skal arkiveres under samme mappe i kommunens arkivsystem.

Før oppstartsmøtet skal planansvarlig enhet beskrive kort:

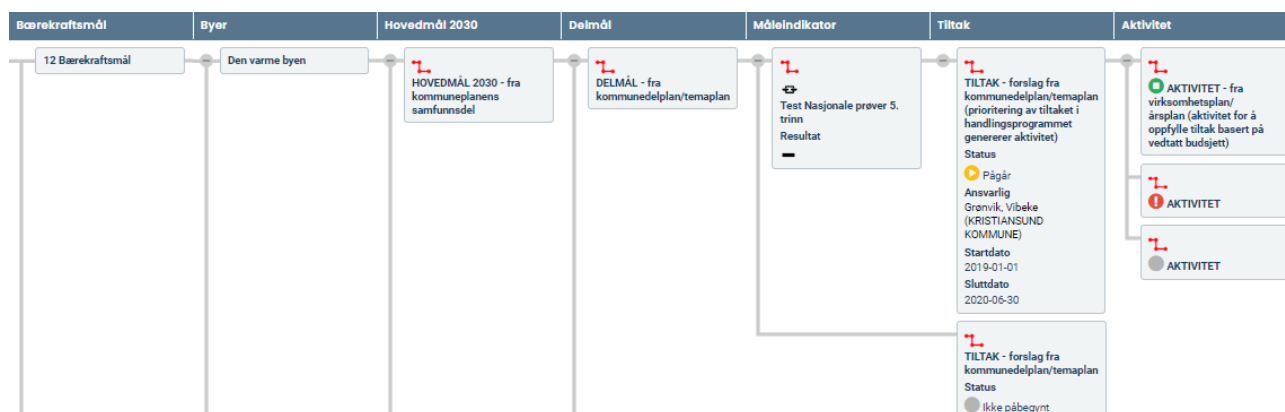
- Formålet med planarbeidet.
- Planprosessen med frister og deltakere.
- Opplegget for medvirkning.
- Behovet for utredninger.

Tema på oppstartsmøtet:

- Hvilke overordnede planer og/eller nasjonale og regionale føringer det skal tas hensyn til?
- Hvilke tilgrensende planer og lokale føringer er viktige å ta hensyn til?
- Sammenheng fra samfunnsdel til temaplan.
- Ved revidering, er tidligere plan evaluert og nytteverdier realisert?
- Hvordan skal medvirkning skje?
- Hvordan skal planen presenteres i kommunen og for publikum?
- Hvordan skal politisk forankring og beslutning skje?
- Hvordan skal planens effekter og gevinster realiseres og evalueres?
- Hvordan synliggjøre de økonomiske forutsetningene for og konsekvensene av planarbeidet.
- Sammenhengen mellom kommunens planverk og virksomhetsstyringssystem (Stratsys).

Stratsys er oppbygd etter følgende "rød tråd";

«Bærekraftsmål → By → Hovedmål → Delmål → Tiltak → Aktivitet»

Delmål og tiltak i en plan skal utarbeides etter et bestemt oppsett for å ivareta "den røde tråden". Det skal **kun** utarbeides delmål og tiltak for "Hovedmål" som er aktuelle for den enkelte plan. Delmål skal være målbare. Antall delmål og tiltak kan variere.

Eksempel på oppsett i en del/temaplan (hentet fra Oppvekstplanen):

By	Den varme byen
Hovedmål	Vi har en inkluderende, rettferdig og god utdanning, og muligheter for livslang læring for alle.
Delmål	Alle barn og unge i Kristiansund opplever fremtidstro og gis redskaper til å tro at de mestrer fremtiden.
Tiltak	Utvikle et godt grunntilbud og i tillegg tilby et styrket tilbud med fokus på psykisk helse.
Tiltak	Utvikle kompetanse blant ansatte.
Delmål	Alle barn og unge opplever aksept for hvem de er, hva de tror på og hvem de forelsker seg i.
Tiltak	Gi barn og unge mulighet til å utvikle livsmestring.
Hovedmål	
Delmål	
Osv.	

SENTRALE BEGREPER

Planstrategi	Verktøy (ikke plan) for å vurdere hvilket planarbeid som skal prioriteres i valgperioden. I planstrategien skal det tas stilling til om kommuneplanen skal revideres eller ikke. Planstrategien skal i tillegg drøfte hvilke oppgaver kommunene er tjent med å planlegge sammen med nabokommuner og kommuner i regionen for øvrig. Bystyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi.
Kommuneplan	Kommunens overordnede styringsdokument. Planen skal være strategisk og langsiktig og inneholde mål og retningsvalg for kommunens utvikling. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn. Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter en samfunnsdel med handlingsdel og en arealdel.
Kommuneplanens samfunnsdel	Samfunnsdelen trekker opp visjon og satsingsområder/hovedmål for kommunen som samfunn og organisasjon.
Kommuneplanens arealdel	Arealdelen omfatter hele kommunen og skal utarbeides etter at samfunnsdelen er vedtatt. Den er juridisk bindende, styrer den langsiktige arealutviklingen og skal sikre at arealbruken bidrar til å nå målene i samfunnsdelen. Arealdelen består av plankart, planbestemmelser og planbeskrivelse. Den er også styrende for mer detaljerte arealplaner og utbyggingstiltak.
Kommunedelplan	Kommunedelplan er en utdyping av kommuneplanen. Delplanene dekker en geografisk del av kommunen eller et avgrenset samfunnstema. Tematiske kommunedelplaner skal ha en handlingsdel som rulleres årlig. Kommunedelplaner behandles i tråd med prosesskravene i plan- og bygningsloven. Kommunedelplaner for en del av kommunens areal vedtas med rettsvirkning.
Temaplan	Temaplaner er planer for bestemte tjenesteområder eller tema. Planene er mer konkrete enn kommunedelplanene og skal vise hvordan overordnede mål skal følges opp og iverksettes. Noen planer er lovpålagte, ellers står kommunen fritt til å velge hva det er hensiktsmessig å lage temaplaner for. Temaplaner må ikke følge prosesskravene i plan- og bygningsloven.
Reguleringsplan	Reguleringsplaner brukes for å følge opp kommuneplanens arealdel, kommunedelplaner eller krav fastsatt i områderegulering. Det er to typer reguleringsplaner; områderegulering og detaljregulering. Planene er juridisk bindende og består av plankart med tilhørende bestemmelser og beskrivelse. Planene behandles i tråd med prosesskravene i plan- og bygningsloven
Handlingsprogram	Handlingsprogrammet knytter sammen mål, tiltak og prioriteringer og sikrer sammenhengen mellom oppfølgingen av kommunes planer og økonomiplanlegging. De økonomiske rammene bygger på rammefaktorer i kommuneproposisjonen og statsbudsjettet. Handlingsprogrammet omfatter kommuneplanens handlingsdel og økonomiplan med årsbudsjett.
Handlingsdel	Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som viser hvordan kommuneplanens samfunnsdel og andre planer skal følges opp med tiltak. Handlingsdelen skal være innenfor kommunes økonomiske rammer. Handlingsdelen har en tidshorisont på 4 år og skal rulleres årlig. Ifølge kommuneloven kan økonomiplanen inngå i handlingsdelen.

Økonomiplan	Økonomiplanen viser hvilke konsekvenser tiltakene har for kommunens økonomi på sikt. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Økonomiplanen har et 4. års perspektiv med årsbudsjettet som første år. Planen rulleres årlig.
Årsbudsjett	Årsbudsjettet er kommunens bevilgningsdokument, det vil si at vedtatt budsjett angir hvilke rammer bystyret har bevilget til kommunens virksomhet det kommende året. Rammene er bindende for rammeområdene. Årsbudsjettet skal baseres på realistiske anslag for inntekter og utgifter i løpet av året.
Overordnede føringer	Retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter. FNs bærekraftsmål.
KSUs bærekraftsmål	Lokale bærekraftsmål utledet av FNs bærekraftsmål.
Strategi	Beskriver hvor vi vil på lang sikt og hvordan vi kommer dit - sammenhengen mellom mål og midler.
Hovedmål	Betegnelsen for mål i kommuneplanens samfunnsdel.
Delmål	Betegnelsen for mål i kommunedelplan/temaplan.
Tiltak	Handling for å oppnå et bestemt delmål/hovedmål.
Aktivitet	Handling som iverksettes for å oppfylle et prioritert tiltak basert på vedtatt budsjett.